

Oponentní posudek

disertační práce: "Implementace konceptu smart governance s využitím poznatků behaviorální ekonomie."

Student: Ing. Filip Kučera

Oponent: doc. Ing. Jana Matošková, Ph.D.

Aktuálnost tématu disertační práce

Předložená práce tematicky propojuje koncept smart governance s poznatků z behaviorální ekonomie. Tuto kombinaci vnímám nejen jako **zajímavou, aktuální, ale i potenciálně přínosnou pro teorii a nabízející užitečné praktické implikace.**

Splnění cílů

Hlavní cíl práce je definován na s. 51 jako „prozkoumat vliv vybraných kognitivních zkreslení na rozhodování zaměstnanců územních samospráv a vymezit možnosti implementace poznatků behaviorální ekonomie při řešení problémů a výzev územních samospráv“. Na tento cíl pak navazují 4 výzkumné otázky (viz s. 52). Autor se v kapitole 5.4 vrací k otázkám VO1 a VO2, které se týkaly kognitivních zkreslení v rozhodování zaměstnanců, a prezentuje zde své zjištění k nim. Následně se v kapitole 6.4 obdobně dostává k shrnutí zjištění týkajících se otázek VO3 a VO4, které se týkaly identifikovaných problémů a výzev územních samospráv a návrhu konkrétních intervencí. Odpovědi na autorem definované výzkumné otázky jsou podle mého názoru definovány srozumitelně a dostatečně podrobně. Proto **hodnotím i hlavní cíl jako naplněný.**

Postup řešení

Postup řešení práce vnímám jako standardní. V první části práce (kap. 2) se autor věnuje vymezení základních pojmů a současného stavu poznání týkajícího se behaviorální ekonomie, smart governance, behaviorální veřejné politiky a behaviorálních intervencí. Je patrná jeho obeznámenost s tématem. Pracuje s uctyhodným množstvím zdrojů, a to vhodným způsobem. Výzkumnou mezeru popisuje podle mne dostatečně. Navazuje na ni pak formulací výzkumného problému (kap. 3.1, s. 50), cíle práce (kap. 3.1, s. 51) a výzkumných otázek (kap. 3.2, s. 52), popisem metodiky (kap. 4), prezentací výsledků (kap. 5-6), definováním přínosů a limitů práce (kap. 7).

Metodika výzkumu je popsána dostatečně podrobně. Jako **pozitivum** vnímám, **že respondenty zapojenými do výzkumu, byli zaměstnanci institucí veřejné správy.** Z mého pohledu totiž přístup k této cílové skupině není snadný.

Oceňuji také využití experimentálních šetření a skupinových rozhovorů, protože se jedná o méně časté metody sběru dat a pro daný kontext jsou vhodné. Celkem byla realizována 4 experimentálně šetření, z toho dvě se týkala tzv. kotvení a dvě tzv. rámování. Vyhodnocení těchto experimentálních šetření pomocí chí-kvadrát testů a Cohenova d je podle mne vhodný postup. Pokud jde o skupinové rozhovory, bylo jich uskutečněno celkem 27, z toho 16 se

zástupci obce a ostatní se zástupci kraje. Líbí se mi kvalitativní kódování skupinových rozhovorů s využitím tematické analýzy, kdy autor nezůstal jen u deskriptivních kódů, ale pracoval s vyšší úrovní abstrakce.

Výsledky práce

Výsledky experimentálních šetření jsou uvedeny v kapitole 5. Ukázalo se, že rozhodování zaměstnanců územních samospráv může být ovlivněno kognitivním zkreslením kotvení a rámování, což potvrzují i jiné studie.

Kapitola 6 zachycuje výsledky polostrukturovaných rozhovorů. Autor definuje 6 základních témat a celkem 28 podtémat. Přijde mi, že přechod od definování problémů a výzev (tab. 34) k návrhům intervencí pro vybrané problémy je zbytečně rychlý. **Očekávala bych hlubší analýzu toho, které ze všech 28 definovaných problémů jsou pro řešení pomocí behaviorálních intervencí vhodné.** Nicméně tento drobnější nedostatek aspoň částečně napravuje a vysvětluje kap. 6.4 Souhrnné zhodnocení. **Je také podle mne trochu škoda, že autor při návrhu behaviorálních intervencí vychází víceméně z přechozích studií a nenavrhuje vlastní originální řešení. Chápu však, že tento postup by byl časově i rozsahově náročnější.** I přes zmíněnou drobnou výtku, vnímám popsané možné behaviorální intervence jako podnětné a inspirující.

Význam pro praxi a rozvoj vědního oboru

Předložená práce podle mne vhodným způsobem ukazuje možnou aplikaci poznatků z behaviorální ekonomie do rozhodování lokální veřejné správy. Přispívá k rozvoji konceptu smart governance. Patrný je však především aplikační potenciál, což dokladuje i získání dvou projektů aplikovaného výzkumu podpořených Technologickou agenturou ČR autorem práce. Souhlasím s autorem, že poznatky z behaviorální ekonomie mohou přispět ke zlepšení fungování veřejných samospráv. Věřím, že aspoň některé z navržených behaviorálních intervencí (kap. 6.3) najdou své praktické uplatnění i v podmínkách ČR.

Formální úprava disertační práce a její jazyková úroveň

Trošku větší pozornost mohla být věnována čárkám ve větách, ale jinak hodnotím práci i po formální stránce jako **kvalitně zpracovanou.** Její **jazyková úroveň odpovídá standardům** u disertační práce.

Publikační činnost doktoranda

Publikační činnost doktoranda vnímám jako slabší. Doktorand je spoluautorem 4 článků v časopisech a autorem dvou příspěvků na konferencích. Pozitivní však je, že další dvě publikace, jichž je spoluautorem, jsou v recenzním řízení. Všechny studentovy publikace se týkají veřejné správy a regionálního rozvoje.

Závěr

Předloženou práci pokládám za kvalitně zpracovanou. Autor prokázal podle mne obeznámenost s tématem i schopnost pracovat s literaturou. Oceňuji zejména zvládnutí použití méně tradičních metod sběru dat (experimentálních šetření a skupinových rozhovorů) a následně analýzy takto získaných dat. Proto práci **doporučuji k obhajobě.**

Nabízím pár otázek, na které by mohl student odpovědět při obhajobě:

- Jaké jsou podle Vás výhody a nevýhody skupinových rozhovorů? Jaké výzkumné limity se s nimi obvykle pojí?
- Jak rozumíte pojmu tacitní znalost (viz s. 96)? Proč by mohla být ztráta těchto znalostí pro organizaci problematická?

Zlín, 14. prosince 2022

Malatinská